

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről, a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizetheti: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. e.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglnerl (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyilttér sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY” 1873-iki évfolyamára.

N. t. olvasóink kívánatainak eleget teendő, lapunkat már 1872 szeptember 1. óta egész nagy iven adjuk ki mindennap. Szereztünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebbé igyekszünk tenni lapunk valamenynyí rovatait: főcikkjeinket avatott tollú írótól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép tárczákrol (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes című valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását, s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. e.
félévre 6 „ „ „
három hónapra 3 „ „ „

A „KOLOSZV. KÖZLÖNY”
szerkesztősége.

Elmélet és gyakorlat a politikában.

(Ss.) A politikai pártok minden alkotmányos országban kiválóan e három jelszót: elvűség! igazságérzet! következetesség! — szokták zászlóikra írni, ezekben keresik az államférfiak a nyombust s a hatalom talapját, mely őket az ország vezérlétre segítse; ebben igazuk is van pártkülönbség nélkül, mert ama három alkotmány-cikkely fölényege a politikai moralnak, hanem régóta meg van írva, hogy a politika az exgentiák tudománya, vagyis, hogy a legmagasbra szárnyaló, legszabatosabban definiáló és formuláló doctrinarismus szép elmélet, de csak úgy és akkor életrevaló, ha az eszély és időszerűség próbakövét megállja, ha a helyzetés változó viszonyok, az élet bizonyos törvények szerint ható és folyást működő rideg tényezői hangos vetot nem mondanak arra, mit valamely fenkölt szellem és genialis agy elvontan kigondolt.

Nem theoretisáló elmélkedés ez, hanem pártjaink félszeg állásából önként folyó következmény, a melynek oly sok része van állami létünk csigaléptekkel való fejlődésében.

Az oroszlanrészt itt kiválóan ellenzékünket illeti. Hogy az oppositio mindig a nagy eszmékkel igyekszik tért hódítani, az régi dolog; de hogy azok gyakorlati alkalmazhatóságát oly kevésbé vegye számba, mint ezt nálunk észleljük, ez aligha nem unicum.

Az ellenzék egyik vezére éveket élt amaz országban, hol a nyugodt alkotmányos fejlődés példáit látjuk évente, hol a parlament párhó alatt többet végez, mint a mi országgyűléseink éveken át; hol lassan, de biztosan építenek, s a mit ma felraktak, azt nem kénytelenek holnap ismét szétszedni, annál kevésbé omlik az össze önmagától; s mindez csak azért van így, mert a politikában mindenek fölé helyezik az eszélyt, az időszerűséget, azaz: gy a-

korlati politikát folytatnak és nem igyekeznek hangos szárnycsattogtatással minél magasabbra emelkedni az eszményi elvek fellegthonába.

Az elvek lehetnek vezérszavak az állami életben, de nem bálványok, melyek előtt elvakultan álljon a politikus addig, míg a rideg valóság vaskeze merengéséből fel nem rázza; az idő halad, mint mondani szokták gőzszárnyakon, visszahozhatlanul; a mely államférfiu a kedvező pillanatot elszalasztá, a kínálkozó alkalmat fel nem használta, annak ugyan joga van a késő bánkodáshoz, csak hogy evvel az állam közjólétén a legjobb akarattal sem lendíthet egy hajszálnyit se.

Nézük csak, hányszor próbálta már ellenzékünk programhorgonyát szilárd földbe vetni, s mindannyiszor mégis tova lebegett hajója a hullámok játékának oda dobva — különböző irányban, bár látszólag mindig egy irányban tarták a kormányrudat.

Az ellenzék főfeladata a reformokat előkészíteni, de e közt és azok rohamos keresztül vitele, áterőszakolása közt vajmi nagy: ég és föld a távolság. A mi ellenzékünk mindig a törökszakad politikát forcirozza, ezzel a taktikával jutott el oda, hogy a többség akárhany hibája mellett se ragadhata meg az oszlopot, melyhez vezéri sajkáját bizton kiköthette volna; folyvást hanyatlik saját elméletben gazdag, elvektől ragyogó bár változékony programja szirtjei közt, s a szélbal és nemzetiségek hullámai közepette mindengondját akarva nem akarva arra kell fordítania, ne hogy ép a partközlemben szenvedjen hajótörést.

Vezérei azután még is csodálkoznak, hogy a reformmü nem halad gyorsabban; pedig az önkénytelen la virozás maga sem képes a haladásra, annál kevésbé adhat irányt, törhet utat az előrehatolásra.

Egészen másképp végzik e feladatot az angol oppositio férfiai. Ők előkészítik a reformokra a népet; higgadtan, gyakorlati érvekkel capacitálnak és nem a szenvedélyt igyekeznek benne felgyújtani, hanem az értelmet meggyőzni, felvilágosítani; ők számba veszik az ország szükségait; részrehajlatlan kritikával vetik egybe a fennálló intézmények fény és arány oldalait s párhuzamot vonva azok közt, kikutatva és kimutatva a hiányokat, lépnek a törvényhozás sorompói közé billjeikkel; de nem minduntalan, hanem akkor, midőn már a közszükség érzete a nagy többséget áthatotta, midőn a gyakorlati kivitel lehetősége előtt nem állanak legyőzhetlen akadályok; ezért látjuk a hármasszigetországban azt, hogy a nagyszerű reformok határozott alakban szönyegre hozatalakor rendszeren győzedelmeskednek, nem idézik elő csupán egyes miniszter bukását, hanem akárhányszor a megoldást addig ellenző kormány által jutnak érvényre minden megrázkodtatás nélkül.

Távrolról sem jut eszünkbe a politikai pártok ily higgadt küzdelmét „az eszély és időszerűség, az exgentiák ily nyugodt és tapintatos meglátolását követelni a mi heveskedő pártjainktól; hanem annyit talán megkívánhatnánk, hogy az ellenzéki jogosult bírálat czege alatt ne ébresszenek oly reményeket a tömegekben, melyeket teljesíteni még ma egyetlen magyar államférfiúnak sem adott; azt megkövetelhetnők, hogy az ellenzék vezér államférfiai hassanak a lá felé kijózanítólag recorigálva és nem hitegetőleg; mert a dolgok mai állása szerint, ha a kormány átvételére hivatnának meg, magunknak kellene

azonnal kijelenteni, hogy magasra tartott közjogi programjuknak 1/100-ad része alig kivihető.

Jó lenne tehát egyszer valahára komolyan magukba szállani, hazánk és nemzetünk helyzetével, erőivel számot vetni s nem hajtani oly rohamosan a doctirnairség kikötője felé, hol az élet logikájának szirtjei meredeznek a gyakorlati politika mementói gyanánt: Kevesebbet igérjenek, többet tegyenek különben akkor virad reájuk a lemondás napja, midőn munkához kellene látniok.

Magyarország közzgazdászata 1872-ben

(a „Pesti Napló” után.)

I. Mezőgazdaság.

A mult év 1870 óta a harmadik silány termésű esztendő, csak hogy 1872 legalantabb áll mindhárom közt.

A rozs Aratás főképek két csapásnak rovandó föl, az egyik az árvíz, a másik a rozsdá.

Az alföld legdusabb térségeit a mult évben három ízben öntötte el az árvíz. Azon vidéken, mely 1867-ben 40 millió frnyi gabonát exportált, tavaly a nyomor, éhség és mindenféle ragály pusztított. Milliókra megy az adólcengedés az árvíz borította földek után; sok ezerre rug a pénz és vetőmag alakjában nyújtott azon kölcsön, mely az alvidéki kisebb birtokosokat az inség idejét túlélni s a jövő év termését előkészíteni képesekké tette.

A rozsdá által okozottkár távolról sem tehető párhuzamba az árvizek által fölödézett csapással, és érezhető főleg csak azért lett, minthogy a termés ugys nagyban megvolt tizedelve.

Számszerű kimutatást képesek volnánk előterjeszteni a termés különböző ágairól, ha Poroszországot tárgyalnók. Igenis a poroszországi 1872-diki termékkel részletes számadatokkal rendelkezünk, de a magyar mezőgazdaság mult évi eredményeiről 1874-nél korábban nem fogunk statisztikai adatokhoz jutni. Az eddigi előzmények szerint legalább két év a rendes időköz az aratás és részletes eredményeinek publicitioja között.

Nyomban aratás után, a kormány felhívására, az ország különböző vidékeiről rövid jelentések érkeztek be az aratás minőségéről. E tudósítások jó, középszerű s rozsz megjelölésével osztályozták az eredményeket. A Tisza mindkét partjáról csak 11 jó, 169 középszerű és 235 rozsz aratást jelentettek őszi buza után; valamivel kedvezőbb volt ugyan a tavaszi, de a rozsz és kétszeres ép oly rozszul fizetett, mint egyébb őszi vetés. Ennélfogva a monarchia s Európa több államának élőkamrája: a Tisza vidéke s különösen a bánág határozottan rozsz termést nyújtott és e hiányt nem volt képes pótolni a nyugati megyéknek középszerű aratása.

Nagy kivitelről ily aratási eredmények után természetesen szó sem lehetett. A magunk piacztát és különösen a pesti malmokat sem voltunk képesek buzával ellátni, úgy, hogy a kormány kénytelen volt az oláhországi gabnára a behozatali vámot felfüggeszteni. Pedig, ha valaha, a mult évben lett volna jutalmazó a tömeges kiszállítás.

Rendes vevőink sorában főképek Angolország szorult nagy gabnavételre. Angliában és Skóciában megölte az aratás idején beállott folytonos esőzés a vetések legnagyobb részét. Hogy mekkora arányokat öltött 1872-ben a mezőgazdasági termékek bevitelre Angliába, azt a következő egyetlen adat eléggé fogja illusztrálni. Az angol kereskedelmi hivatal legujabb kimutatása szerint a bevitt gabna, kukorica, liszt, rizs és burgonya értéke 1872. november havában 160 millió frankra ment, míg 1871. ugyanazon havában 103 millió frank értékét képviselt, és ennélfogva az 1872. év említett egy haván a bevitt élelem 57 millió frankkal többre ment, mint a megelőző év ugyanazon idejében.

Amde mi keveset részesedtünk Anglia élelmezésében; Éjszak-Amerikának, Oroszországnak, az aldunai tartományoknak, sőt még Franciaor-

szágnak is jutott tavaly a szerep, gabna, s részben lisztkészleteikkel Anglia fokozott szükségletét fedezni.

A bortermés is igen szűk volt, minősége azonban fölülemelkedett a közepesúségen. A tavalyi bor igen kereset és jó keletű volt, különösen azért, mert az 1871-ik évi készlet legnagyobb részt elfogyott.

Az állattenyésztés nem volt a mult évben sem megkímélve különböző ragályok csapásaitól; aránylag kedvező volt ugyan a szóban levő időszak, de az állatok létszámában és a fajok nemésítésében nem diosekedhetünk észrevehető haladással. Egy nagy jelentőségű kérdés foglalkoztatta tavaly is a gazdákat és egyesületeket, és ez az, vajjon a gyapju juh helyébe nem volna-e előnyösebb a husjuhot cultiválni?

Tagadhatlan ugyanis, hogy a harminczas évek óta a középfinom gyapju értéke folyvást és tetemesen alászállt úgy, hogy ez idő szerint legalább egy harmaddal olcsóbb, mint 40 év előtt. Ausztráliából, Amerikából és Oroszországból pedig oly óriási tömegekben özönlik folyvást a gyapju az angol piacra, hogy az ár további csökkenése biztosan előre látható. Számos racionális gazda elérkezettnek tartja ennél fogva az időt arra, hogy a juh-tenyésztés a huszproductióra irányoztassék. Ezen átalakításnak azonban alapföltétele egy részét a belterjes mezőgazdaság, másrészt a husnak a bel-földi piacon elkelése.

A hazai termelési viszonyok közt nem létezik ugyanis oly nyers anyag, mely a külföldi piacon, minden conjuncturak közt, biztos és jutalmazó keletre számíthatna. Ime a magyar sertés üzlet, mely hosszú időn át nagyon hálás kiviteli cikkkel foglalkozik már a bécs-meidlingi első rangu piacon tehát csekély szállítási költség mellett is nagy versenyküzdelmet kiállani a lengyel- és oroszországi szállítványokkal szemben. Mennyivel inkább fogy azután, a hosszú ut következtében e cikkünk versenyképessége az éjszak német városokban, a hol az olcsó amerikai zsir is nyomja a sertés árat; sőt mi több, az amerikai zsir eljut Magyarország fővárosába s szabályozza itt a magyar termény árat.

A világpiacon helyzete és saját termelési föltételeink összességétől mind arra utalnak bennünket, hogy hazánk határain belül biztosítsuk terményeink számára a fogyasztást. Ez nem egy év, még nem is egy évtized feladata; de éppen azért, mert az elérendő haszonnal egyenlő arányban áll a létesítés nehézsége, minden oldalról és minden irányban szakadatlanul oda kell hatnunk, hogy az export esélyeitől magunkat emáncipálhassuk.

A belpiacz fogyasztóképesége függ a sűrű s módos népességtől; a sűrű népesség föltétele az ipar; a fejlett ipar pedig csak belterjes mezőgazdaságban leli meg tartós alapját. Amde ki fog uj tőkét befektetni oly földekbe, melyek folyton ismétlődő árvizek pusztításaiannak vannak kitéve?

Az alföldi birtokosok nagy részében még nem éledt föl kellő mérvben az áldozatkészség és erély a szükséges vízi-művek létesítésére. A kormány rég benn van a kezdemény stadiumában; közegei tanulmányoznak és terveznek, de a végrehajtásnak éppen csak kezdetén állanak.

Ő felsége a király a mult év tavaszán fölkeresvén az alföldi árvíz sújtotta vidékeit, egy nagyobbszerű ármentesítő mű alapkövét rakta le. A kormányt vétkes mulasztás terhelné, ha a tőle függő munkálatokat a legnagyobb erőfeszítéssel oda nem juttatja, hogy tavasszal a vizárt lehetőleg megbolázhassák.

Elismeréssel kell regisztrálnunk, hogy a kormány a kincstár birtokain a belterjes gazdálkodást tüzte ki feladatul. Az újabb bérrendszer csak kisebb birtokokat juttat a bérlőknek. A bérlet 20 évre szól és a bérlő részéről teljesített befektetések lényegesen meg vannak könnyítve az ezen bérleteknél szokásos szerződések szerint.

A belterjes gazdaság vonzó példái nagy számban fognak szaporodni a kincstár birtokain; nagy számban éppen azért, mert a bérletek csak kisebb testekben adatnak ki. Lehetetlen ennélfogva, hogy az ily buzdító példák sokasága, számos mintagazdaság és az ország különböző vidékein meghonosított gazdasági tanintézetek népünk-

ben a rationalis művelésre való hajlamot meg ne érleljék.

De ha megéri a hajlam és belátás, kérdés vajjon megvannak-e, és tüzetesen a múlt évről szólva, megváltak-e 1872-ben az iparnak és hitelnek ama föltételei, melyek nélkül mezőgazdaságunk intensív művelésre fel nem vergődhetik?

E kérdésre megjeljük a választ ipar- s hitelviszonyaink taglalásában.

Sz. - Agota 1873. jan. 1-én

Tekintetes szerkesztőség.

Szívünkkel örvendénk, ha a katolikus önkormányzat, oly hosszas vajúdás után valahára már megszületnek; a millió hívek összetartása a magyar kath. egyházra nézve nem volna valami ártalmas dolog.

E jogosult szent eszme fölött, úgy látszik, Damokles kardja lebeg már, s az építkezők, a vezérek még mind várnak, várnak míg egészen alá lesz aknáva a tér, hová építeni akarnak.

Vajjon nem ide céloz az egyházi birtokok folytonos hánytorgatása? részint egyházi természetűeket akarják elvitatni; részint szemökre vetik különösen a főjavadalmasoknak, hogy a mit a közművelődésért, sőt a vallásosság terjesztéséért is tesznek, nem áll kellő arányban ahhoz, a mit tenniük kellene.

Mennyiben tekinthetők alaptalan vádnak e phrasások, ennek terjedelmes documentálását Cló tollára bízuk. Bennem ezekkel ellenkező meggyőződés fogamzott meg; erre okom is volt azon nemes jótékonyág következtében is, hogy Haynald é. ő nagyméltósága e többek közt a mi és katolikus vidékbelieink vallásos igényeinek kielégítésére itt Szt. Agotán papi lak- és kápolnának való házat vásárolt saját székényéből, továbbá a lelkes jövedelméről is meg lehet ősen gondoskodott.

Valóban e nemes tett megérdemli, hogy ne engedjük azt át a feledékenységek; de kiemelendő még azért is, mivel még némi bonyolodott viszonyok vannak vele kapcsolatban; főleg mivel a mostani kápolna-féle szobácska helyett egy kisebbszertű rendezett templom hiánya mind jobban érezteti magát.

Az egész épület, melynek egyik szobájában a kápolna van berendezve, roppant gyöngének mutatkozik, a minden oldalt előtűnő repedések sokkál való fennmaradhatását erősen kétségbe vonják.

Kiki tudja, hogy különösen faluhelyen egy orgona és harangokkal ellátott templom mily vonzó erővel bír s főleg ha térs és magasban boltozva van, az ember mindjárt szabadabb röptet adhat lelkének az ég felé, mint valami sűk szobácskában, hol az otromba és alacsony fage endak igen gunyos ellentétet képeznek az istoni tisztelettel.

Egy kis templom felépítése nálunk égető szükségé vált.

Oly terv ez, mely szegény körülményeink köz a komoly gondolkodónak nagy fejtörésébe kerülhet, mindamellét el nem odázható.

A helybeli rom. kath. plébánia felállítására óta a körültekintő falvakban letelepedett katolikusok kizárólag ide jönnek a templomba vasárnapi ajátosságot elvégezendők, valamint lelkészünk is oda van utalva, hogy a megkívántó egyházi

funkciók teljesítése végett hozzájuk eljárógasson. El is ment mindig s megtette kívánataikhoz híven kötelességét.

E ennek tekintetbe vételével az a kérdés merül fel, vajjon a megyesi klastromot illeti-e például a hozzánk tartozó kövesdi filiáléból az évi 70 frtos dézmkárpótlás, kik ottan absolute semmi egyházi ténykedést már nem végeznek, vagy azon lelkész, ki a terhet viseli, ki hivatva van e községben a vallási érdekeket ápolni?

Nem ereszkedünk mélyebben e kérdés merítumába, hanem kérünk e bonyolodott viszonyokba mielőbb méltányosságot és világosságot hozni, e kérdésnek jó megoldása bizonyára jó eredménnyel járna.

Márkovics S.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik évi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)

A mi helyzetünk főleg óvatosságra int bennünket; azon terhek, melyeket az ország 1867-ben átvállalt és azóta kötelezett jelentékenyek és súlyos terhet képez. Összes államadóságaink évi kamata és törlesztési járuléka a következő összegekből áll:

1. Államadósági járuléka	31.524,529	
A pénzbeszerzési költséggel együtt ezt 10% ezüst árfolyammal véve, törlesztés	1.165,000	31.534,529
2. Földtehermentesítés évi kamata	13.468,281	
törlesztés	3,008,366	
előlegek visszafizetése, kezelési költség stb.	652,776	
Összesen:	17.629,423	17.629,423
3. 1867-ik évi vasuti kölcsön évi kamata	4.567,464	
törlesztése 10% ezüst árfolyammal	546,480	
Összesen:	5.113,044	5.113,944
4. 1870-ik évi sorsolás kölcsön évi járuléka	1.224,000	
Összesen:	1.224,090	1.224,000
5. 1871-ik évi 30 millió ezüst kölcsön kam.	1.628,110	
törlesztése 10% árfolyammal	459,800	
kezelési költségek	3,750	
Összesen:	2.091,660	2.091,660
6. Közös függő adósság kezelése	129,000	
Összesen:	129,000	129,000
Függő adósság kamatai	100,000	
Összesen:	57.813,156	

Ehhez jön a gömöri kölcsön, melynek fedezetét a gömöri vasut képezi és az új kölcsön, melynek megkötése elkerülhetetlen.

Ezen új kölcsönrel együtt, annak 1873-ra

ja ki, s 150 mérföldnyi téren uralkodnak a tengerek fölött. Ez a tetőpontja ama tenger alatti láncnak, melynek tetői megannyi földi edent nyújtanak az ember számára, hogy lábait oda helyezhesse, s a madár számára, hogy fészket oda építhesse.

Egy finom homokos vidék kiszállásra csalogatott bennünket, azonban a bennünket szállító angol hajó sokkal mélyebb járta volt, sem hogy ahoz közeledhetett volna. Még ama naszad is, melyet az a tengerre bocsátott, megakadt a parttól 50 ölnyre s itt alkalmunk volt bámulni az angol tengerész gyors és odadó engedelmségét. A hadnagynak egy néma jeladására 12 erőteljes egyén a vízbe ugrott, mely övig ért nekik s a naszadot vevén, időmérlektzerű mozgással vittek bennünket a fénylő s meleg homokra, hol száraz labball tettek le bennünket.

Mi nem minden nyugtalanság nélkül szemlélünk ezen mozdulatot, mivel roppant csethalak laknak ezen annyira szelid kinézésű tengerekben s csak néhány nap előtt szemtanúi voltunk egy szegény néger halálának, ki a hajó legénység mulattatása végett a domingói kikötőben vízbe merülvén, rettenthetlenségének áldozatává lett. A négernek szintugy, mint minden őseredetű egyének gyáváka és egyszerűsége vakmerők. Félnék lévén uruk előtt, bátrak a természet által alkotott veszélyek előtt; hasonlók lévén ebben más oly népfajokhoz, melyeknél a polgárisodás még nem végz be művét, s nem adott becsét az életnek. A polgárisult ember sokkal jobban ragaszkodik saját létezéséhez, mint a vad ember; a szabad ember sokkal jobban, mint a szolgaságban levő ember; de ugyanezzel azt bizonyos indokokból sokkal nagyobb gyorsasággal s elzántsággal áldozza fel, mivel a becsü-

eső kamatait és évi törlesztéseit 3 millió fölül véve fel.

Az évi teher kerekében hozzávetőleg az ezüst árfolyam mai állása szerint 10%-al számítva mai állása mellett

a fentmaradó függő adósság kamattal 61.000,000 frt ebből a sorsolási kölcsön járadéka nem vesz igénybe ma még semmit, az fedezetét találja a törvény által fedezetre utalt forrásokban. E nélkül tehát az államadósság terhe 1873-ra új kölcsön kamatai nélkül 56,489,156 frt

új kölcsön kamataival e kamatozat 1873-ra csak 2 millió frt erejéig véve fel 58.489,156 „ az államvasutak 3.329,103 „

tiszta jövedelemnél járulnak a vasuti kölcsön járadékaival fedezéséhez; ezen bevételi felesleg levonásával 55,160,053 frtot tesz 1873-ra az államadósság tetteg az állampénztárra sulyosodó évi terhe az új kölcsön kamataival együtt és 10% ezüst árfolyam mellett.

Összes államadóságaink tőkeálladéka következő:

A földtehermentesítési adósság tőke álladéka	2.712,268 frt
Az államadósság járuléknak megfelelő tőke	7.360,000 „
A közös függő adósság 30:70 arány szerint	93.600,000 „
A vasuti kölcsön 1871 végén ezüst pénzben kötvény érték 83.640,000 frt ezüstben	62.004,000 „
10% árfolyamban	83.640,000 „
Gömöri kölcsön 10% árfolyammal	7.286,730 „
Sorsolási	29.720,000 „
1871-dik évi 30 millió 10% árfolyammal	33.000,000 „
1872dik évi lebegő	1.800,000 „
Összesen tehát államadóságunk tőkeálladéka	1.116.482.998 „
frtot tesz.	
Ehhez új kölcsön 54.000,000 frt 10% árfolyam szerint	59.400,000 „
Összesen.	1.175.882.998 „

Megjegyzendő, hogy a földtehermentesítési államadósság ma már az újabb hitelmaradványok folytán néhány millióval nagyobb, de biztosan csak az 1871-ik év végével a zárszámadásokban kiíratott állapotot lehet felvenni.

A pénzügyminiszter kimutatása szerint az állam activ követelése és más értékeikitesznek azoknak mai állapota szerint:

Adóhátralékok 1867-ben kitétek egyenes adónál	37.761,000 frt
Egyenes adó (1867-ben kitétek 37.761,000 frtot)	25.358,849 „
Fogyasztási adók	600.686 „
Bélyeg	354.922 „
Jogilletékek	14.591,462 „
Biztosítékek	5.327,389 „
Telépítvényesek bérhátralékai	1.435.135 „
	17.000,000 „
Inségi kölcsönök	9.430,894 „
Szöllődézsma alap előlege	890,688 „
Activ követelés különböző címen	538,000 „
Magyar és Erdély földtehermentesítési alap	16.076,345 „

let s kötelesség eszméje nagyobb hatalmat gyakorolt felette. A katonai bátorságot nem nyerhetjük meg egy indiai, egy japáni s egy chinai részéről, mivel a katonai bátorság a becsületérzetből ered, s ez oly társadalmi egyezmény, mely ő reá nézve agyrem; azonban a japáni saját fejedelmének egy jeladására felmetszi hasát, a chinai a honvagy első rohamára felakasztja magát, az indiai egy semmi ségért magát ura által agyon hagyja üttetni, s a néger egy maravédiért (kis rézpénzdarab) kész magát kitenni a tengeri szörnyek fogainak.

A bátorság: az embernek az ember fölötti erőfeszítése; az annak önmaga fölötti győzelme; az az akarat diadala az ösztön fölött, Ezen szempontból a néger, ki annyi veszélylyel daczol, nem bator ember, mivel az ő rettenthetlensége az előre nem látással s a feledéssel olvad össze.

De különben ki hihetne a veszélyben, ezen látszólag annyira szelid természet közepette, mely annyira alkalmas az embert megaranyozott álmokba ringatni? Ezen átlátszó tenger az egyetlen az egész világon, melynek nincsenek rejtelmei, s melynek medrének egész mélyébe lehet látni, s mely nem látszik a halált rejteni. Örömet bizzuk arra magunkat, s meglepetés folytán leszünk annak áldozataivá. Domingo és Guadeloupe közt van egy, néhány kilométernyi szélességű keskeny átjárás, melynek színtet nélkül vitorlás naszadok mennek keres túl. Ezen egy fatörzsből kimetszett naszadnak (pirogue) nincsen gerince, s ezen gyöngye jármű csupán a folyamokon használható. Mindazáltal az ezen szigeteken lakó négernek azt nemcsak hogy a tengerre bocsátják, hanem egy oly roppant vitorlával is fegyverzik fel, mely azt pillangó gyanánt ragadja tova. Mi e keskeny átjáráson keresztül a naszadok

Horvát földtehermentesítési előlege	3.858,053 „
Előlegek egyéb	247,000 „
Kamatbiztosítási előleg	14.412,797 „
Külföle	472,232 „
Előlegek	4.511,903 „
Ingó állam vagyon	11.300,000 „
Összesen kerek számban	126.000,000 „

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 8-án.

— **T. olvasóinkkal tudatjuk, hogy a január 7-ke után beérkező előfizetőknek csak jan. 15-től kezdve szolgálhatunk lappal elfogyván a fölős példányok; a szerfelett érdekes „Bánffl Dénes“ korrajzot, majd csak akkor folytatjuk, hogy mindenki megkaphassa e vonzó olvasmányt.**

— **Figyelmeztetés. T. polgártársainkkal sietünk tudatni, hogy lapunk november 1-e óta legjutányosabb árban vesz fel bármily alakban hirdetések; s ha kívántatik, a fogalmazásról is gondoskodik a „Kolozsvári Közlöny“**

kiadó-hivatala.

— **A kolozsvári m. kir. egyetemen** tegnap kezdődtek meg ismét az ünnepek miatt megszakított rendes előadások.

— **A jogászbál fényes lesz!** A közkedvesség jogászbál, a rendező bizottság fáradságtalan szorgalma folytán, előre is mondhatjuk, hogy ez évben is egyike lesz a farsangi idény legszebb báljainak. A csinosan és szépen kiállított meghívók már széthordotnak, a kellő gyámolítást pedig bátran lehet remélni, mert a nemes czélú jogászbálhoz multjánál fogva egy kolozsvári, mint a vidéki előkelő közönség a legszebb reményeket köti.

— **Ritka élvezetben** részesülünk ma a színházban, Brenner Jenny k. a többek közműködése mellett hangversenyt tart. A közönségnek ajánlani azon énekesnőt, ki már többször ragadta el énekével hallgatóit, fölőseges s mi megvagyunk győződve, hogy a hangverseny is legkedvesebb fogadtatásban részesül.

— **Brenner Jenny k. a. mai hangversenyének műsorzata a következő:** 1. magándal „A párba“ című operából, Heroldtól; zongorás hegedűkísérettel előadva Brenner Jenny kisasszony, Ruzitzka Albertné asszony és Gegenbauer ur által. 2. Arnydal „Dinora“ című operából, Meyerbeertől; énekl Brenner Jenny kisasszony. 3. „Morceau de salon par Vieuxtemps pour violon“ előadja Ruzitzka Albertné asszony. 4. „Ez és az“, dal Franz Roberttől; 5. Népdal, énekl Brenner Jenny kisasszony. — A hangverseny a nemzeti színházban fog tartani s a „Kompanisták“ című vigjáték előadása előzdi meg.

— **Helyes intézkedés.** A városi hatóság tegnap kezdte meg a főtérre, a tanácsháztól kiindulva az egyes házakat rendszerint számozni. A számozás a ház tulajdonosok költségeire történik; a belvárosiak, a csinos pléh tábláért, (melyen a ház száma és az utca neve van felírva) 1 frt és 10 kr, a külvárosiak ellenben csak 30 kr fizetnek. Az új számozásnak valóban már ideje volt, mert a belvárosban sem láthatók mindenütt a ház-

egész csapatjait láttuk átrepülni, csülök csoportjaihoz hasonlólag, melyeket a legesekelebb szellő is oldalukra fordított. Azt lehetett volna mondani, hogy ezek oly megtört szárnya madarak, melyeket a hullám lemerített. Ezen szüntelen megújuló bal-esetek nem nyugtalaníták a naszadokon ülő négerket. Mihelyt azok felfordultak, ők maguktól a tengerbe ugrottak, s helyreigazíták járműveket, azt mindaddig támogatván, míg csak sulyegényét vissza nem nyerte. Hozzá lévén szokva a hajótöréshez, folytatják a hajózási munkánkat ezen nem, hogy egy gyümölcsöt, vagy egy levelet elvigenek, mig-nem valamikor ama rettentő viharok egyike, melyek júliustól októberig a gyarmatok veszélyét képezik, a legváratlanabb perczen sulyeszi el a naszadjokat, s őket magukat is.

Mi az Antillákban tartózkodásunk folyama alatt kötszer voltunk szemtanúi a viharok ezen kitérésének. Első ízben Porto-Ricoban. Még most is látjuk az alacsony és nehéz eget, a vörös és elhomályosult légtér, a félelemnek az egész természetet elterjedt hallgatását. Egyedül az állatok mozgólódának rémületükben; a lovak eszeveszetten futkosnak, az ökrök bögnék s a madarak az ágakba ütközén egy oly nehézkes röpülés közben, melynek ők többé nem urai, elkabulva, vagy halva esnek le a fák lábaihoz.

Egy menydörgés hangzik s jelt ad az elemek zajongására. Egy percz alatt a pálmák gyökereitől ki vannak tépve. A házfedelek elsodorva, a felháborodott tenger a rakpartra veti ki a kikötő nájait. Másnap — s ez különös részlet — egy labóri ágyat találtak, melyet a szél egy házból az ablakon át vetett ki s szintén egy ablakon át vetett be egy szomszéd házba; egy három árbocozó hajó saját

TÁRCSA.

Cuba szigete.

Utí emlékek.

I. Az utazó csak fokoztatott érkezik el Cuba szigete bájaihoz. Hajónk több napig kóborolt a kis Antillák archipelagusában, mielőtt Havannában kikötött volna, s szemünk előre hozzászoktat a tropikus tenyészett fényeihez. Láttuk Barbados és Trinidadot, a Bermudi szigeteiket és Portó-Ricót, a mi Martiniquénket és testvérét Quadeloupét, Tabagót, la Margueritet, és ama gyönyörű kis Granada szigetet, mely 20 más szigeteccse, mint az Oceanból előtűnő ugyanannyi virágfűzér közül emelkedik ki. Minél kisebbek ezen területek, annál inkább elhalmozá azokat a természet kellemeivel. Egy komor és sűrű növényzettel borított magaslat, melynek alapja szelid lejtőlű tűnik fel, s egy pálmákkal szegélyezett, s mély habtól mosott arany vidékben enyészik el, — ime ilyen Granada, és az antillai archipelagus szigeteinek boldog csoportja. Nem kevésbé kellemeljes, de nagyobb szerű Cuba szigetének kinézése. Ott a síkságok lépcsőnként emelkednek, s a vonalak meghosszabbodása oly tetemes, hogy nem tudók megmondani, ha vajjon egy sziget van-e előttünk, vagy egy szárazföld. A hegyek egymás fölé halmozódnak s azok közt terjednek el ama buja völgyek, melyekben az egész világon létező leggazdagabb kávé-ültetvények s a legszebb czukornádak teremnek. A Sierra del Cobre, a Cuhillahegyek bársonyszerű tetőiket oly világosságban tüntetik fel, melynek fényét a szem alig állhat-

számok a külvárosban pedig keresve kell keresni s úgy is csak alig alig akadni egyre egyre.

— **Fényes nászünnepe.** Benel Ferencz h. ügyvéd tegnap vezeté oltárhoz Gajzágó Antal bájos leányát Teréz. Az esketési szertartás a helybeli kegyesrendiek egyházbán tartatott meg. Lönnhardt Ferencz apát plébános adott áldást az örömpárra. Násznagypár volt gr. Bánffy Béla és neje, fekete bársony felső, kék selyem alsó az előbbi vezette a menyasszonyt. A nyüzüleányok, mind szebbnél szebb virágszálak kiválóan izléses és gazdag öltözékekben, így: Simai Gabriella (vörös selyemben) Kászonyi Corinna (ugyanígy,) Vikol Poli (zöld selyem) Benel Amalia és Adel, Gajzágó kisaszonyok. A vőfélyek voltak (mind feketében, frakkban és cylinderral); Vikol Simon, Balog György, Gajzágó Ferencz, Dobál Antal, Filker Elek, Szombathelyi József urak. A násznép hazakisérve a menyasszonyt a férfiak szétosztalva, a nők a menyasszony körül maradtak. D. u. 2 órakor fényes lakadalmi ebédre gyűlt a társaság a menyasszonyi házhoz, hol 3 szobában volt terítve. Jelen voltak a vendégek között gr. Bánffy Béla, alispán Matskási Pál, fiú ére Péter, Pál Sándor önméltósága és Schütz János. Ebéd közben kiváló jó kedv uralkodott, folytak a toasztok egyre másra: az új párra (gr. Bánffy B.) a násznagy a (Dr. Gajzágó) az örömszülőkre, e jelen volt alispánra, a szép nyüzüleányokra stb. stb. Az ebéd 7 óráig tartott, mire Salamon zenéjénél tánczrak eredkedett a fiatalok, a táncz 10 óráig tartott, mire a társaság eloszlott.

— **A korcsolyázás** a sétatér taván a beállott lágú idő miatt, bizonytalan időre felfüggesztetett.

— **Kéménygyulás.** Tegnap délelőtt egy kis mozgalmat idézett elő piacunkon egy, a nagykaszárnya felé kigyuladt kémény füstje, melyből nagyobb türe következtek.

— **Matejko** „Báthori István“-ját nagyon szeretnék megvenni a pesti nemzeti muzeum számára. Azonban a terv aligha sikerül, mert ily nagy összeget (50,000 frt a megvételi ár) összegyűjteni alig lehetséges.

— **A londoni lord-mayor** karácson estéjén vendégségre bitta meg saját és neje családját, melyek együtt 210 tagot számlálnak. E számból a vendégségre megjelent 186, és pedig a lord-mayor családjából ennek 83 éves atyja, ennek 13 gyermeke, 49 unokája; neje családjából ennek anyja, 4 fivére, 13 nővére, ezeknek 24 gyermeke és 41 unokája.

— **Kóváry Mórcaz Lajos** a m. k. államasutak hivatalnokja Pesten, eljegyezte magának a pesti körökben kedvesen ismert Schindler Etelka kisasszonyt.

— **Ku-Klux összeesküvés** Északamerikában. Az északamerikai egyesült államok congressusa egy bizottságot küldött volt ki, melynek feladatuk volt tüze, a Ku-Klux gyilkoló bandák felől kimerítő és részletes pihatókat tenni. A bizottság befejezte munkáját s most egy füzetben jelentést tesz az összeesküvésekről, melyből értesülünk, hogy az említett Ku-Klux testvérek borzasztó erőszakoskodásokat és bűnöket követtek el főleg a déli államokban és pedig kivált a négeren és fehéreken. Majdnem valamennyi azelőtti rabszolgatartó államban, szinte egy időben terjedt el a Ku-Kluxok titkos társulata, melynek tagjai főleg éjjel és álcák vagy másnévű különös áttöltözések által ismeretlenekké téve magukat, áldozataikat csellet vagy erőszakkal igyekeztek közre keríteni. Politikai rajongás és aljas boszúvágy egyesülten voltak előidézői e „társadalmi pestis“-nek. Ki a

árboceit egy templom tornyához támasztá, s a gyermekek lapátokkal gyűjték össze a döglött halakat, melyekkel a part el volt borítva. Semmi sem adhat fogalmat az ezen viharok által előidézett rendtelenségekről. Egyedül ama összeesküvésről folyondárok, melyek mindegyik erdőből egy tömör tömeget alakítanak, gátolják meg, hogy a hegyek összes élőfái el ne pusztuljanak a vihar, s el ne söpörtesenek az áradat által.

Ajánló leveleink voltak egy gazdag angol családhoz, mely Matanzas környékén hercegi életmódot folytatott. A három nagy területű osztály három főhelyének: Havanna, Santiago és Puerto Principe kivételével, — a hol ama visszaélés folytán, melyet a vendégszerető szokásokkal az igen nagy számú utazók és idegenek üztek volna, ama szokások eltörültek. — Cubában valamint az egész Dél-Amerikában fenmaradt a középkori Európa azon szokása, miszerint egyik állomáshelyről a másikra, a helység legjelentékenyebb birtokosainak vendégszeretői vétetik igénybe. Azok háza oly vendéglő, mely minden ajánlható vagy ajánlott személy számára a fondát helyettesíti, mely — midőn az létezik, a mi ritkaság — csupán a legalsóbb rendű s tökéletesen ismeretlen utazók számára van hagyva. Ezen gazdag angolok a spinyoloktól tanulták a vendégszeretetet, a gyarmatosoktól a bőkezűséget s megőrzék saját nemzetük buszkeségét. Ők úgy ötek ott, mint a calculatái ut kereskedők, a négernek egész serege által szolgáltatva, hal lovás kocsiá, illetve földjeire ily utakon át, melyeket ők építettek, s szomszédjaik pazarul részletve lakomákban és éjjeli ünnepelekedésben. Este már látványról látható volt haciendájok háza, lámpákkal egészen megkoszorúva, a mint az

Klu-Klux emberek hatalmába került, szerencsésnek vallhatá magát, ha iszonytató sanyargatások után életét megmentheté; rablás, gyilkolás, gyűjtogatás voltak az eszközök, mik által ezen emberek célzajkat elérni törekedtek. Remélhető, hogy e Klu-Klux garázdálkodás Grant ismét elnökké választásával véget fog érni s az északamerikai egy. áll. körében dühöngött testvérharoz ez utolsó nyomait is, Gr. békéltető modorával elenyésztetendi.

— **Rózsa Sándor.** A „Föv. Lapok“ következő még eddig ismeretlen történetecskét beszél el a hirhedt rabló életéből: Rózsa Sándornak számos barátja volt, fájdalom még a biztosok és pandurok között is; azonban egy csongrádi biztos halálos ellensége volt, megesküdött, hogy a vad betyárt elfogja. Kerülte mindenütt, s egyszer az országuton véletlenül összetalálkoztak. Rózsa Sándornak nem volt többé ideje, hogy lovát visszafordítsa a biztos szembeállott vele, pisztolyt szegzett reá kiáltva: „Add meg magad!“ Azonban a rabló is kapá egyik pisztolyát, s a levegőbe süttöte, mire a biztos kísérő két pandur, kik Rózsa barátjai voltak, elvágatott. A biztos golyója nem találta. Ekkor Rózsa Sándor melléje lovalgolt, második pisztolyát mellének szegezte, lassan célzott. A biztos elkezdett káromkodni: „Lőjj, ha akarsz, hisz tudod, hogy ellenséged vagyok.“ A rabló gondolkodott kissé, azután pisztolyát a ló fejének irányozta s ezt lötte meg. „Rabló — kiáltá a biztos — „mit tettél. A ló ára 300 forint volt, s nincs pénzem, hogy mást vegyek!“ Rózsa Sándor pénzlárczája után nyult, kivett belőle 300 frtot, odaadta kárpótlásul a biztosnak, és elvágatott.

— **A maros-ludasi** kisegítő pénztárgy-let december havi üzletorgalmának kimutatása. Bevélet: Pénztári maradék november haváról 82 frt 71 kr., visszafizetett kölcsönből 2525 frt 41 kr., betételből 611 frt, kezelésből 80 frt 63 kr. összesen 3299 frt 75 kr. Kiadás: Leiratásért 445 frt, váltóakra kiadott kölcsön 2775 frt, kezelési kiadás 22 frt 30 kr., pénztári maradék 1873 január 1-én 57 frt 45 kr., összesen: 3299 frt 75 kr. Maros-Ludas, 1873. január 2-án.

Zachariás Ignáz,
pénztárnok.

Hancz Pál,
igazgató.

Nyárády Dénes,
könyvvezető.

Harmath Lajos,
aligazgató.

— **A világkiállítás** angol pavillon alkatrészeit nem Bécsben készítették, mivel így igen sokba került volna. Az illető vállalkozók a ny-tengeri partokról vitettek fát Angliába, részenként átszállították a csatornán, tovább vasuton Bécsbe, itt felállították, s minden költséget egybevéve, így 45 százalékkal olcsóbbá került a pavillon, mintha azt Bécsben építették volna.

— **A nyomtatott papírost** ismét tiszta fehérré lehet tenni azáltal, ha darab ideig a hirlapot stb., szappannal mossuk, minek folytán a nyomdafesték egészen lemegy, s a papír ismét használható lesz. Páris- és Londonban külön e célra készített mosógépeket már használnak.

— **Történelmi okmányok.** Az oklevélnyomozó angol királyi bizottság harmadik évi jelentését a napokban tette közzé. Három év alatt 280 könyv-és levéltárt vizsgált meg, és több igen nevezetes kéziratot talált a mult évben is, melyek több történelmi eseményt illető adatot helyreigazítanak, kivált Irhon történetére vonatkozólag.

— **Az „Illustrirte Wiener Extra-blatt“** decz. 28-ki számában következő cikkkecsköt hoz: „Az első „österreichische Cassen-fabrik“ ezelőtt „Wertheim részvénytársasága“.

könnyed boltívek gyanánt tűnt fel a csillagos égen. Ezen fából készült régies házak bambus boltívek kettős öve által környezve, a gyarmatok választékos és kellometjes fényűzését képezik. A szellő azokban szabadon játszik; üveg fénytornyok hintáódnak ott szüntelen, s fehér gáz ruhák lebegnek a csarnokokban, mint szárnyas geniusok, zenehangok hallatszottak minden éjjel a pompás lakból, s négerrek táncoltak oda alant ama hangszerek hangjainál, melyek uraik számára játszottak.

Ezen lakás egy gazdag, érzéki és egyszerű-mind költői élet képe volt; de ugyanakkor az a négernek a fehérek általi kibányászásának gyümölcse is volt; mivel ezen angolok, kik elvileg annyira abolícionisták, s kik otthon annyira át vannak hatva a rabszolgaságtól való iszony által, odalenn két ezer négerrel bírtak, kiket a gyárfeügyelők szigorúan szolgáltattak át. A spanyol a legutolsó nép volt, mely a szabadságot megadta rabszolgáinak. Ezen szennyet egész Európa szemőkre hányja s legutóbbi programja ígéréteinek dacára nagyon kevéssé valószínű, hogy Zorrilla azt hamar letörölje honának homlokáról; azonban ki kell mondanai, mivel sekit sem szabad rágalgalmazni, hogy a madridi kormány az első volt, mely saját négereinek fokozatos felszabadításáról tudott gondoskodni saját gyarmataiban. A törvény már nagyon rég óta foglal magában azokra vonatkozólag szabadevü és erkölcsösítő intézkedéseket. Ily pl. az megszabja az érett korban a rabszolga irát, mely árt az ur soha sem emelhet fel, melyért a négernek mindig joga van magát megváltani, mar akar egyszerre akar fokoztatni.

— **„Wertheim F. et Comp.“** firma előbbi társa, és később a részvénytársulattá alakult vállalat igazgatója Neidholdt Hubert, állásáról önkényesen lemondott. Az igazgatótanács, s kivált a Wertheim urall örökös viszályok voltak, hir szerint e lemondás okai. Neidholdt urban, ki husz év óta kitünő sikerrel állott a vállalat élén, a társaság olyan erőt vesz, melyet nehezen fog ismét pótolni.

— **A bécsi lapszerkesztőségek** mult évben 1,058,754 lap példányt adtak át a főpostánál helyi előfizetők számára, melyekért 5293 frt 77 kr. átadási illetéket fizettek.

— **Szegény frakk!** A némethoni divatcsináló körökben elhatározták, hogy a jövő farsangon frakkot nem viselnek az udvari bálakon és hangversenyeken, azonban még hajlandók ez emberfeletti önmegtartóztatásra.

— **A porosz gazdászati akademiában** a jelenlegi téli félévben összesen 189, még pedig 144 német és 45 külföldi tanuló van.

— **Az indianok száma** az északamerikai egyesült államokban összesen 300,000. 97,000 civilizált, 125,000 félművelt, 78,000 teljesen vad állapotban teug.

— **Jól gazdálkodtak.** A moskai skopce-felekezet főnöke, kit két évvel ezelőtt Sziberiába száműztek meghalt; vagyona elfogatásakor 12 millió értéket képviselt, azonban ez enorm összeg a hatóság kezei között épen 700 ezerre olvadt le.

— **A hamburgi játékbankot** is bezárták, miután a baden-baden, és wiesbadenit hasonlító sors érte. Ha Benazet és társai terve Bécsben úgy megbukik, mint Vaduczban, a végzetes „Rouge et Noir“-t jövőre német földön nem fogják többé hangoztatni.

— **Nagy Britanniában** van jelenleg 350 papírmalmo 30,000 munkással, melyek évenként 300 millió font papirt készítenek. Az angol posta mult évben 915 millió levelet, 75 millió levelezési lapot, 99 mil. hirlapot és 103 mil. könyvcsomagot szállított.

— **A boroszlói növénykert** igazgatója Göppert szerint, decz. 12-ig mintegy 228 növény-nem virágozott és termelt másodsor.

— **Az alattvalói esküt** ujjlag 77 cseh család, 338 taggal tette le Oroszországban. Mult évben összesen 253 család, 1103 taggal telepedt le Wolhyniában.

— **Féltreértés.** Közlebről egy strassbourgi tudós néhány műszerét küldé egy ismert párisi céghez kiigazítás végett, azon megjegyzéssel, hogy a vizaküldésnél a számla „postautánvét“-tel egyenlítették ki. Nehány nap mulva a megírt levelet kap Párisból, melyben tudatják, hogy a javításokat készséggel elvállalja a cég, habár a „monsieur Postnachnahme“ ur még mindeddig nem is mutatta magát. — A tanárnak „Postanweisung“-al kellett a félreértést kiegyenlíteni.

— **Oriás strike.** Walesben e hó folytán több mint 70,000 bánya- és hárommunkás szándékszik strikeolni, ha a gyárosok túlságos követeléseiknek nem tesznek eleget. Ugy látszik, még nem volt elég intő például a londoni gázmunkások szomorú sorsa.

— **Öngyilkos statisztika.** Bécsben a mult év folytán 172 egyen lett öngyilkossá, és pedig 141 férfi és 32 nő, a legidősebb 74, a legfiatalabbik 13 éves volt.

— **Vadász kuriosum** Rüdersdorf (Poroszország) mellett a napokban négy fülű s tökéletesen kifejldött róka farku nyulat löttek.

— **Teremtés és alapítás.** A teremtést megelőzte a chaos, az alapítást követi. A teremtésnél az ember kezdetben volt meztelen, az alapításnál utóbb lesz azzá; a teremtéskor s e miből lett az ember, az alapítások gyakran s e mivé teszük.

— **Az é-amerikai** egyesült államok adóssága a mult december hóban 1 3/4 millió dollárral szaporodott. A kincstári készlet jelenleg 74.375,000 dollár aranyban, 9.875,000 papírban.

— **Az olaszországi árvízkarosultak** fölségelésére alakult egyetek eddigelő 1.107,093 frankot gyűjtöttek, reménylik, hogy legalább két millióra fölvihetik.

— **Prágában** jelenleg 85 hirlap jelenik meg, 30 német nyelven. A cseh fővárosban van 577 egylet, részvénytársaság.

— **Hivatali pontosság.** Nemrég a német főszámvéző kamara fölszólított hosszú iratban egy államhivatalnokot, ki az osztrák-porosz háboruban kórház felügyelő volt, hogy adjon felvilágosítást, azon nyolczad-köböl burgonyáról, mely számadásából hiányzik. Az illető ezt ennyi év után természetesen nem teheté, hanem fogta magát meglehetősen gunyorosan írt levelehez mellekelt egy ezüst huszast, s elküldte a főszámvézőséghez. Az ügy eképen ugyan ki volt egyenlítő, hanem a levelet őrr t kapott.

— **Nincsen jég!** mostanság folyton erről panaszkodnak a bécsi meszarosok, vendéglősök, c ukrászok, s kivált a sertőzök. E bajon úgy akarnak segíteni, hogy havat hozatnak a havasokból, s ezzel pótolják a jéget.

Hirdetmény.

Az 1872 évi december hó 31-én beváltás végett kisorsolt erdélyi földterhermentesítési kötvényekről.

50 frtos Szelvényes kötvények: 539. 653. 3052 3499. 3637. 3882 4360. 4848. 5751. 5890. 6327. 6681. 8252. 8484. 8764. 9258. 10.213. 10.352. 11.257. 11.260. 12.043. 12.768. 12.903. 13.166. 13.732. 13.914. 14.614. 14.733. 15.529. 16.409. Összesen 30. 1500 frt tőkeösszeggel.

100 frtos szelvényes kötvények: 562 900. 967. 977. 1336. 1803. 1839. 2583. 2666. 3530. 4250. 4791. 5593. 5746. 5773. 5837. 5953. 6015. 6446. 6639. 6941. 6952. 7140. 7581. 8551. 8724. 9571. 10.187. 10.193. 10.548. 11.280. 11.611. 12.317. 12.632. 13.253. 14.405. 15.733. 15.876. 15.900. 16.057. 17.439. 18.071. 18.398. 18.724. 20.744. 21.551. 21.557. 22.836. 23.439. 23.493. 23.554. 24.195. 24.470. 24.709. 25.500. 25.681. 26.519. 26.545. 26.567. 26.801. 28.242. 29.336. 29.436. 29.554. 29.58. 30.078. 30.602. 31.022. 31.315. 31.995. 32.053. 32.242. 32.537. 32.642. 33.449. 35.434. 35.673. 36.243. 37.736. 38.193. 38.574. 39.033. 39.047. 40.254. 41.138. 42.125. 42.724. 43.180. 43.355. 43.452. 43.565. 43.701. 43.730. 44.421. 44.471. 44.548. 45.066. 45.593. 46.087. 46.197. 46.572. 46.641. 46.888. 47.073. 47.425. 47.574. 47.829. 48.207. 48.563. 48.673. 49.090. 29.410. 51.236. 52.796; összesen 114. 11.400 frt tőkeösszeggel.

500 frtos szelvényes kötvények: 1174. 1357. 1366. 2432. 2710. 3092. 3808. 4822. 4832. 5203. 5696. 6085. 6170. 7234. 7801. 8045. 8130. összesen 17. 8500 frt tőkeösszeggel.

1000 frtos szelvényes kötvények: 462. 634. 1805. 2417. 4013. 4071. 5702. 5975. 6138. 6143. 6161. 6528. 6657. 6862. 8091. 9198. 9387. 9431. 9765. 10.013. 10.590. 11.418. 12.109. 13.194. 13.658. 14.039. 14.088. 14.127. 14.378. 14.510. 16.205. 16.305. 16.523. 16.950. 17.034. 17.179. 17.761. 18.174. 18.529. 19.198. 19.644. 20.340. 20.546. 20.917. összesen 44. 44.000 frt tőkeösszeggel.

5000 frtos szelvényes kötvények: 1276. 1367. 1429. 1705. összesen 4. 20,000 frt tőkeösszeggel.

10,000 frtos szelvényes kötvény: 999. összesen 1. 10,000 frt tőkeösszeggel.

A. betűs kötvények számai: 55, 780 frttal; 545, 450 frttal; 725, 1180 frttal; 963, 110 frttal; 1175, 660 frttal; 1686, 200 frttal; 1890, 100 frttal; 2368, 200 frttal; 2496 250 frttal; 2594, 4470 frttal; 2876, 150 frttal; összesen 11. 8550 frt tőkeösszeggel. Összesen 103.950 frt. Végtere az 1538 számú 10 00) frtos szelvényes kötvény 7550 frt. részlettel 7550 frt. Összesített összeg 111,500 frt.

(Vége köv.)

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 7-ről. 5% metaliques 66.66 5% nemzeti kölcsön 70.60. 1860-diki államkölcsön 103—. Bankrészvények 981. Htelrészvények 331.25. London 108.10. Ezüst 106.50 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 864 1/5.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79. 25. Temesi 78.—. Erdélyi 77.—. Horv. Szlapon —.—.

Felolós szerkesztő Sándor János.

NYILTTÉR.

Egy angol, francia és német nyelvtanár.

ki az oxfordi egyetemen mint rendes tanár hosszabb ideig működött s erről kitünő bizonyítványai vannak, kész lecskét adoi az angol, francia és német nyelvből. Tanrendszere szerint hat hó alatt bár melyik nyelven meg lehet tanulni írni, olvasni és beszélni.

Tanórák:

az angol nyelvből: kedd, csütörtök és szombat d. e. 10—11, d. u. 2—3 óráig; a francziából: csütörtök és szombaton d. e. 9—10, d. u. 3—4 óráig; a németből: hétfő, szerda és péntek d. e. 9—10, d. u. 3—4 óráig.

Hivatalnokok és egyetemi polgárok számára tanórák d. u. 6—7 ig.

Havonként 8 lecke 5 forint.

E felett az angol nyelvből külön tanfolyamot is nyit hétfő, szerdán és szombaton este 7—8 óráig.

Értekezni lehet „Nemzeti szálloda“ 11. szám alatt és e lapok szerkesztőségénél. Levelek K. K. B. czim alatt.

